

**Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının
Umutsuzluk ve Boyun Eğici Davranış Düzeylerinin Çeşitli
Değişkenlere Göre İncelenmesi**

**The Examination of Levels of Hopelessness and Submissive
Behaviourship of the Teacher Candidates Studying at
School of Physical Education and Sports According to
Certain Variables**

Murat TEKİN

*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu Karaman – TÜRKİYE murattekin76@gmail.com*

Kemal FİLİZ

*Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Ankara –
TÜRKİYE fkemal@gazi.edu.tr*

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk ve boyun eğici davranış düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre belirleyebilmek.

Araştırmanın evrenini; Selçuk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi ve Ahievran Üniversitesi, beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde 1. 2. 3. 4. sınıflarında öğrenim gören, 207'si erkek, 95'i kız toplam 302 Öğrenci oluşturmaktadır.

Boyun eğici davranış ölçeği ve Beck Umutsuzluk ölçeği tesadüfi örneklem yoluyla araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor yüksekokullarında öğrenim gören öğretmen adaylarına uygulanmıştır.

Verilerin çözüm ve yorumlanmasında; pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı, çoklu regreasyon analizi, t testi, One Way Anova (tek yönlü varyans analizi) testi kullanılmış ve gruplar arasındaki farkı belirleyebilmek için tukey testi kullanılarak anlamlılık $P < 0.05$ alınmıştır.

Bu çalışmanın sonucunda; Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk düzeyi arttıkça boyun eğici davranış düzeylerinin arttığı söylenebilir. Ayrıca; boyun eğici davranış düzeyi ile sınıf değişkeni, gelir değişkeni ve baba öğrenim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık vardır. Umutsuzluk düzeyleri ile cinsiyet, sınıf değişkeni, gelir ve anne öğrenim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur

Anahtar Kelimeler: *Beden Eğitimi, Öğretmen Adayı, Umutsuzluk, Boyun Eğici*

ABSTRACT

The aim of this study is to examine the levels of hopelessness and submissive behaviour of the teacher candidates studying at school of Physical education and Sports according to certain variables.

The study group consists of totally 302 students 207 of whom are male and 95 of whom are female studying at the departments of teaching programs at in 1th 2th 3th and 4th classes at Selçuk University, Gazi University, Kastamonu University and Ahievran University. submissive behaviourship measure Beck's hopelessness measure were both carried out randomly among the teacher candidates studying at schools of physical education and Sports who joined this study.

In solution and evaluation of these data's, correlation coefficient multiplication of Pearson moments, multiple recreations analysis, "t" test, One Way Anova test were employed; and in order to define the difference between groups, $P < 0.05$ meaningful was taken by the utilization of tukey test.

As a result of this study; in the case physical and sport teacher's candidates hopelessness level is rising, it can be say their submissive attitudes are getting higher. There is a meaningful difference between submissive behaviors and class variant, income variant and father education level. There is also meaningful difference between hopeleness level and gender, class variant, income and mother educational level.

Key Words: *Physical Education, Teacher Candidates, Hopelessness, Submissive Behaviourship*

SUMMARY

The aim of this study is to examine the levels of hopelessness and submissive behaviour of the teacher candidates studying at school of Physical education and Sports according to certain variables.

The study group consists of totally 302 students 207 of whom are male and 95 of whom are female studying at the departments of teaching programs at schools of Physical education and Sports in 1th 2th 3th and 4th classes at Selçuk University, Gazi University, Kastamonu University and Ahievran University. Firstly, the existing information about the aim of this study has been given systematically by the scanning of glossary. So, a theoretical frame about the topic has been completed. Secondly, the submissive behaviourship measure was developed by Gilbert and his companies(1991) and investigation of validity and reliability ($\alpha=0.84$) for Turkish adaptation was done by Savaşır and Şahin (1992) and Beck's hopelessness measure was developed by Beck and his companies (1974) and investigation of validity and reliability ($\alpha=0.85$) for Turkish adaptation was done by Seber (1991); were both carried out randomly among the

teacher candidates studying at schools of physical education and Sports who joined this study.

In solution and evaluation of these data's, correlation coefficient multiplication of Pearson moments, multiple recreations analysis, "t" test, One Way Anova test were employed; and in order to define the difference between groups, $P < 0.05$ meaningful was taken by the utilization of tukey test. In evaluation of these datas and defining of calculated orders, SPSS (statistical package for social sciences) program was used.

When we look at research findings, it can be said that while teacher candidates' levels of hopelessness increased, submissive behavior levels also increased. Level of submissive behavior is related with gender, income level, education level of mother, father educational level, class level, physical education and sports teacher candidates levels of hopelessness. When we look at to the gender of the teacher candidates submissive behavior and levels of despair, it can be seen that both men and girls of teacher candidates have more tolerance to any prevents, more balanced feelings, and have more positive level to life and environmental compatibility of the capabilities.

In addition, it is emerging as a result that hopelessness levels of male teacher candidates is higher than the level of hopelessness of female teacher candidates. According to the variable depending on class, the teacher candidates' levels of submissive behavior and look of despair, teacher candidate students in class 2 have higher levels of submissive behavior compared to the students in class 3. Also, teacher candidate students in class 3 have higher levels of despair compared to the students in class 4. The reason for this can be said as having high risk of not having an assignment as a teacher.

According to the variable depending on monthly income, the teacher candidates' levels of submissive behavior and look of despair, teacher candidates who earns Turkish liras between 400-600 monthly has higher levels of submissive behavior and look of despair compared to the ones who earns more than 1000 TL monthly.

According to the variable depending on education level of father, teacher candidates whose fathers graduated from primary school have higher level submissive behavior and look of despair compared to the ones whose fathers have graduated from middle school and high school. In addition, it is resulted as the education level of father did not affect the level of desperation of teacher candidates.

According to the variable depending on education level of mother, it is resulted as the education level of mother did not affect the level of desperation of teacher candidates.

GİRİŞ

Eğitim ya da okul süreci, çocuk ve gencin yaşamında çeşitli uyum sorunlarının yaşanabileceği önemli bir evredir. Çocuğun aile çevresinden koparak, okul ortamına girişi yeni bir yaşantının başlangıcını oluşturur. Bağımlı kişilik örüntüsü içindeki çocuğun okul yaşamındaki uyumu kuşkusuz daha belirgin ve zor olur. Okul bireyin toplumsallaşma sürecin gerçekleşmesinde temel bir evredir. Benlik gelişimini yeterli ölçüde tamamlayamamış bir çocuk, okul içinde önemli sorunlar yaşayabilir. Kendini, başkalarına, öğretmenine kabul ettirmede zorlanabilir. Kendini olumlu, olumsuz özellikleriyle kabul edemediği için yanlış yapmaktan, girişimci olmaktan korkabilir. Kendini arkadaşlarının yanında, ayrı bir birey olarak algılamada zorlanabilir. Öğretmeni karşısında kimi zaman edilgen, kimi zaman saldırgan davranışlar üretebilir. Öğretmen tutum ve davranışları bu noktada etkili ve önemli olur (Küçükahmet, 2000).

İnsanlar boyun eğme, özdeşleşme, benimseme biçiminde kazanılıp kullanılan davranış kalıplarından birinden ötekine geçebilir. Her hangi bir toplumsal etkiye karşı önce boyun eğme, sonra özdeşleşme, daha sonrada benimseme yoluyla uyum davranışı gelişebilir. Bir genç sigara içmemeyi, önce babasının cezalandırmasından korktuğundan; sonra babasına benzemek, onunla özdeşleşmek için; daha sonra da bu davranış kalıbını benimseyerek öğrenir.

Davranış kalıplarına boyun eğerek kazanıp kullanan ve topluma uyum sağlayan insanlar, kimi kez bireysel ya da toplumsal nedenlerle ters tepki verebilirler. Yasaların “çift standartlı” olarak herkese göre değişik yorumlanmasına boyun eğen insanlarda, bir süre sonra tüm ilke ve kurallara karşı ters tepki oluşur. Toplumda ilkelere, kurallara, yasalara uyumsuzluk gösterenlerin sayısı artar (Köknel,1993).

Horowitz ve Vitkus (1986)’a göre depresyona “Sosyal Başatlık Kuramı” (Social Ranking Theory) açısından yaklaşıldığında, başatlık-boyun eğicilik boyutunun bağımlılığı (depenency) bağılıktan (attachment) daha iyi açıkladığını ileri sürmüştür. Kişinin kendini, kendisi için önemli olan kişilerden daha aşağı durumda algılamasının, onlara yakın olma, onlar tarafından onaylanmaya yönelik ihtiyacını artırabileceği söylenmektedir (Savaşır ve Şahin, 1992).

Birey kendini, kendisi için önemli olan kişilerden daha aşağı durumda (statüde) algıladığında, onlar tarafından onaylanma ve onları memnun etme gereksinimi artmaktadır. Bireyin bu başkalarını memnun etme gereksinimi ve onaylanmama korkusu, insan olarak başarısız olma, saygınlığını yitirme, zayıf görülme gibi duygu ve davranışların depresyonla ilişkisi onun bu kişilere bağılılığı veya onlara yakın olma gereksiniminden çok onu boyun eğici davranışlara yöneltir yetersizlik ve korkuları ile açıklanabilir (Korkmaz, 2001).

Boyun eğici davranış; başkalarını kırmaya, incitmeye özen gösteren herkesi memnun etmeye çalışan iyiliksever olmaya eğilimli olan aşırı verici hayır diyemeyen evet demeye eğilimli hoşlanmadığı durumları ifade etmekte zorlanan, öfkelerini göstermekte zorluk çeken, sürekli onaylanma gereksinimi duyan, düşüncelerini ve haklarını savunmayan v.b. davranışlarla gözlenebilen bir kişilik özellikleri kümesi olarak karşımızda durmaktadır (Gilbert and Alan, 1994).

Boyun eğici davranış özelliklerinin oluşmasında katılım azdır. Daha çok çevresel faktörler belirleyicidirler (Cattell, 1989).

Boyun eğici davranışın ortaya çıkması konusunda söz konusu çevresel faktörlerin neler olduğu konusunda farklı görüşler bulunmaktadır. Bunların bir kısmı bireyin çocukluğunda içinde olduğu aile ortamının belirleyici olduğunu öne sürerken bir kısım görüş de daha çok bireyin o an içinde bulunduğu sosyal çevresi ve bununla ilgili algılarının belirleyici olduğunu savunmaktadır.

Bireylerin boyun eğici davranış göstermelerinin boyun eğici bir yapıya sahip olmalarının kaynağını birçok araştırmacı bu bireylerin otoriter, sıkı disiplinli ve sıkı denetimli, baskıcı, aşırı, kısıtlayıcı anne-baba tutumları ile yetiştirilmiş olmalarında görmektedirler (Gander and Gander 1998, Pratto ve Ark., 1994, Cüceleoğlu 1997, Çaplı 1993, Adams 1995).

Benlik, sosyalleşme ve olgunlaşma yolu ile edinilen, sembolik iletişim kurma ve benlik farkındalığında bulunma gibi nitelikleri olan sosyal bir kavram olarak tanımlanabilir (Franzoi, 1999). Erikson, rolleri ve meslek uğraşları iyi belirlenmemiş, olanakların kısıtlı olduğu toplumlarda gencin uzun süre bocalamasının kaçınılmaz olduğunu belirtmiştir (Öztürk, 1994).

Gerçek ve ideal benliklerimiz arasında bir farklılık fark ettiğimizde hayal kırıklığı, engellenme ve depresyon gibi keder verici duyguları yaşarız. Bu farklılıklar ne kadar fazla benliğe atfedilirse yaşanan olumsuz duygular da o oranda artmaktadır. Umutsuzluğun nedenlerinden biri gencin duygusal, ekonomik, sağlık, bilişsel ve sosyal destek alacağı birimleri tanımaması, bilmemesi veya bulamamasıdır.

Gelecekle ilgili bir amacı gerçekleştirmede sıfırdan fazla olan beklentilere umut denmektedir. Bir çıkış yolu olduğuna ve yardım ile bireyin varlığında değişiklikler oluşabileceği inancı en önemli özelliğidir, Umutsuzluk, bir iş, bir amacı gerçekleştirmede sıfırdan az olan olumsuz beklentiler şeklinde tanımlanır. Umut ve umutsuzluk karşıt beklentileri simgeler. Umutta, amaca ulaşmak için uygulamaya konulan planların başarılabacağı öngörüsü varken; umutsuzlukta başarısızlık yargısı vardır. Bu iki uç

beklenti kişiden kişiye, durumdan duruma beklenen sonucu ne zaman ve nasıl gerçekleştireceğine bağlı olarak değişiklik gösterir (Dilbaz ve Seber, 1993).

Umutsuzluk, psikoloji ve psikiyatride sıklıkla incelenen bir konudur. Umutsuzluk ve geleceğe olumsuz bakma, depresyonun genel özelliklerini belirlemesi nedeniyle dikkat çekicidir.

Kazdin ve arkadaşları (1986) ile Stotland (1969), umutsuzluğu, kişinin kendisine yönelik veya geleceğe yönelik kötümser tutumu ya da negatif beklentisi olarak tanımlamaktadır. Umutsuzluğu, depresyonun başlıca nedeni olarak ele alan görüşler olmakla birlikte, kimi araştırmacılara göre depresyonun şiddetine bağlı olarak umutsuzluğun şiddetinde de artma gözlenmektedir. Depresif bozukluk geçirmiş kişilerde umutsuzluğun dinamiğini anlamak için geliştirdikleri modele göre, her birey genel bir umutsuzluk yoğunluğuna sahiptir. Bununla birlikte, umutsuzluk, depresyonun şiddetinin bir fonksiyonu olarak artmakta ve her bireyin kendisine ait karakteristik artış oranı ya da umutsuzluk duyarlılığı olmaktadır. Araştırmacılara göre, umutsuzluk değişebilen bir duygusal değişkendir (Akt: Öztürk,1994).

Umutsuzluk kuramının mantığında, bireyin olumlu olaylar yaşamasının duygusal durumunu iyileştireceği görüşü yatmaktadır. Olumlu bir olay ya da durum karşısında bireyin bu durumu durağan, genel faktörlere atfetmesi dahası kendi karakteristik özelliklerine ilişkin olumlu çıkarsamalarda bulunması duygusal durumunu iyileştireceği kadar, umut duygularının artmasına da neden olmaktadır (Dilbaz ve Seber, 1993).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk ve boyun eğici davranış düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre belirlenebilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini; Selçuk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi ve Ahievran Üniversitesi, beden eğitimi ve spor yüksekokulunda beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde 1. 2. 3. 4. sınıflarında öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini; Selçuk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi ve Ahievran Üniversitesi, beden eğitimi ve spor yüksekokulunda beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünde 1. 2. 3. 4. sınıflarında öğrenim gören 207'si erkek, 95'i kız toplam 302 Öğrenci oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

İlk olarak araştırmanın amacına ilişkin mevcut bilgiler, literatürün taranmasıyla sistematik bir şekilde verilmiştir. Böylece konu hakkında teorik bir çerçeve oluşturulmuştur. İkinci olarak, Gilbert ve Arkadaşları (1991) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlanması Savaşır ve Şahin (1992) tarafından, geçerlik ve güvenilirlik çalışması ($\alpha=0.84$) yapılmış olan boyun eğici davranış ölçeği ve Beck ve Arkadaşları (1974) tarafından geliştirilen ve Türkçeye uyarlanması Seber (1991) tarafından geçerlik ve güvenilirlik çalışması ($\alpha=0.85$) yapılmış olan Beck Umutsuzluk ölçeği tesadüfî örneklem yoluyla araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğretmen adaylarına uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin çözüm ve Yorumlanmasında; pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısı, çoklu regreasyon analizi, *t* testi, One Way Anova (tek yönlü varyans analizi) testi kullanılmış ve gruplar arasındaki farkı belirleyebilmek için tukey testi kullanılarak anlamlılık $P < 0.05$ alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında SPSS (Statistical package for social sciences) paket programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Beden Eğitimi ve Spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk düzeyleri ve boyun eğici davranış düzeyleri arasındaki korelasyon analizi, umutsuzluk düzeylerinin yordanmasına ilişkin çoklu regresyon analizi sonuçları, cinsiyet değişkenine göre boyun eğici davranış düzeyine ve umutsuzluk düzeyine ilişkin *t* testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım, aylık gelir değişkenine, baba ve anne öğrenim düzeyi değişkenine göre beden eğitimi ve spor yüksek okulunda öğrenim gören öğretmen adaylarının boyun eğici davranış ve umutsuzluk düzeyine ilişkin one-way anova ve tukey testi karşılaştırılmasını gösteren dağılım tablolaştırılarak aşağıda verilmiştir.

Tablo 1 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Umutsuzluk ve Boyun Eğici Davranış Düzeyleri Arasındaki Korelasyon Analizi

		<i>Umutsuzluk Düzeyi</i>	<i>Boyun Eğici Davranış Düzeyi</i>
<i>Umutsuzluk Düzeyi</i>	Korelasyon	1.000	0.154*
	P		0.007
	N	0.302	0.302
<i>Boyun eğici Davranış Düzeyi</i>	Korelasyon	0.154*	1.000
	P	0.007	
	N	0.302	0.302

Tablo 1 incelendiğinde; Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk düzeyleri ile boyun eğici davranış düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($r=0,154$, $P<0,01$).

Tablo 2 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Umutsuzluk Düzeylerinin Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi Sonuçları

	<i>B</i>	<i>SH_B</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>İkili r</i>	<i>Kısmi r</i>
<i>Sabit</i>	1.842	1.553	-	1.186	0.026	-	-
<i>Boyun eğici davranış düzeyi</i>	6.146	0.022	0.162	2.817	0.005	0.154	0.162
<i>Gelir düzeyi</i>	0.323	0.276	0.075	1.171	0.042	0.056	0.068
<i>Anne öğrenim düzeyi</i>	0.155	0.324	0.031	0.480	0.632	0.030	0.028
<i>Baba öğrenim düzeyi</i>	-0.186	0.302	-0.040	-0.618	0.537	-0.027	-0.036
<i>Sınıf düzeyi</i>	0.188	0.189	0.057	0.999	0.031	0.065	0.058
<i>Cinsiyet</i>	-0.925	0.465	-0.113	-1.991	0.047	-0.107	-0.115

$R=0,217$ $R^2=0,047$ $F=2,431$ $P=0,026$

Tablo 2 incelendiğinde; boyun eğici davranış düzeyi, Cinsiyet, gelir düzeyi, anne öğrenim düzeyi, baba öğrenim düzeyi, sınıf düzeyi, Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk düzeyleri ile anlamlı bir ilişki vermektedir ($R = 0.217$, $R^2 = 0.047$, $P<0.05$). Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin boyun eğici davranış düzeylerinin önem sırası; boyun eğici davranış düzeyi, cinsiyet, , gelir düzeyi, sınıf düzeyi, baba öğrenim düzeyi ve anne öğrenim düzeyidir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, boyun eğici davranış düzeyi,cinsiyet, gelir düzeyi ve sınıf düzeyi, üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu görülmektedir.

Tablo 3 Cinsiyet Değişkenine Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Boyun Eğici Davranış Düzeylerine İlişkin t Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
<i>Erkek</i>	207	35.1981	9.7186	-0.518	0.659
<i>Kız</i>	95	35.8421	10.6744		

Tablo 3 incelendiğinde; cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının boyun eğici davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (t değeri =0.659 P=0.659 >0.05).

Tablo 4 Cinsiyet Değişkenine Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının umutsuzluk Düzeylerine İlişkin t Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>N</i>	<i>Ortalama</i>	<i>Std. Sapma</i>	<i>t</i>	<i>P</i>
<i>Erkek</i>	207	4.6715	3.8878	1.862	0.044
<i>Kız</i>	95	3.800	3.5238		

Tablo 4 incelendiğinde; cinsiyet değişkenine göre beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (t değeri =1.862 P=0.044<0.05).

Tablo 5 Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Boyun Eğici Davranış Düzeylerine İlişkin One-Way Anova Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Varyans Kaynağı</i>	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
<i>-1.sınıf</i>	<i>Gruplar arası</i>	595.393	3	198.464	1.998	0.010
<i>-2.sınıf</i>						
<i>-3. sınıf</i>	<i>Grup içi</i>	29599.127	298	99.326		
<i>-4.sınıf</i>						

Tablo 5 incelendiğinde; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının sınıf değişkeni ile boyun eğici davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (F değeri =1.998 P=0.010 < 0.05).

Tablo 6 Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Boyun Eğici Davranış Düzeylerine İlişkin Tukey Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Sınıf değişkenleri</i>	<i>Ortalamalar farkı</i>	<i>P</i>
<i>1. sınıf</i>	<i>2.sınıf</i>	<i>2.2139</i>	<i>0.523</i>
	<i>3.sınıf</i>	<i>1.3640</i>	<i>0.840</i>
	<i>4.sınıf</i>	<i>1.8185</i>	<i>0.649</i>
<i>2.sınıf</i>	<i>1.sınıf</i>	<i>2.2139</i>	<i>0.523</i>
	<i>3.sınıf</i>	<i>3.5779</i>	<i>0.048*</i>
	<i>4.sınıf</i>	<i>0.3954</i>	<i>0.995</i>
<i>3.sınıf</i>	<i>1.sınıf</i>	<i>1.3640</i>	<i>0.840</i>
	<i>2.sınıf</i>	<i>3.5779</i>	<i>0.048*</i>
	<i>4.sınıf</i>	<i>3.1825</i>	<i>0.206</i>
<i>4.sınıf</i>	<i>1.sınıf</i>	<i>1.8185</i>	<i>0.649</i>
	<i>2.sınıf</i>	<i>0.3954</i>	<i>0.995</i>
	<i>3.sınıf</i>	<i>3.1825</i>	<i>0.206</i>

Tablo 6 incelendiğinde; 2. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre boyun eğici davranış düzeyleri yüksek çıkmıştır.

Tablo 7 Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Umutsuzluk Düzeylerine İlişkin One-Way Anova Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Varyans Kaynağı</i>	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
-1.sınıf	<i>Gruplar arası</i>	125.168	3	41.723	2.957	0.033
-2.sınıf						
-3. sınıf	<i>Grup içi</i>	4205.149	298	14.111		
-4.sınıf						

Tablo 7 incelendiğinde; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının sınıf değişkeni ile umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (F değeri =2,957 P=0,033 <0.05).

Tablo 8 Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Umutsuzluk Düzeylerine İlişkin Tukey Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Sınıf değişkenleri</i>	<i>Ortalamalar farkı</i>	<i>P</i>
1. sınıf	2.sınıf	0.9546	0.403
	3.sınıf	0.4603	0.880
	4.sınıf	1.0973	0.244
2.sınıf	1.sınıf	0.9546	0.403
	3.sınıf	1.4149	0.118
	4.sınıf	0.1427	0.995
3.sınıf	1.sınıf	0.4603	0.880
	2.sınıf	1.4149	0.118
	4.sınıf	1.5576	0.045*
4.sınıf	1.sınıf	1.0973	0.244
	2.sınıf	0.1427	0.995
	3.sınıf	1.5576	0.045*

Tablo 8 incelendiğinde; 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre umutsuzluk düzeyleri yüksek çıkmıştır.

Tablo 9 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Aylık Gelir Değişkenine Göre Boyun Eğici Davranış Düzeylerine İlişkin One-Way Anova Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Varyans Kaynağı</i>	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
-200-400 TL	<i>Gruplar arası</i>	688.767	3	229.589	2.319	0.036
-400-600 TL						
-600-850 TL	<i>Grup içi</i>	295505.753	298	99.013		
-1000 TL ve üzeri						

Tablo 9 incelendiğinde; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının aylık gelir düzeyleri ile boyun eğici davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (F değeri =2.319 P=0.036 <0.05).

Tablo 10 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Aylık Gelir Değişkenine Göre Boyun Eğici Davranış Düzeylerine İlişkin Tukey Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Aylık gelir değişkenleri</i>	<i>Ortalamalar farkı</i>	<i>P</i>
<i>200-400 TL</i>	<i>400-600 TL</i>	<i>1.7375</i>	<i>0.926</i>
	<i>600-850 TL</i>	<i>0.5459</i>	<i>0.997</i>
	<i>1000 TL ve üzeri</i>	<i>2.0771</i>	<i>0.876</i>
<i>400-600 TL</i>	<i>200-400 TL</i>	<i>1.7375</i>	<i>0.926</i>
	<i>600-850 TL</i>	<i>1.1916</i>	<i>0.847</i>
	<i>1000 TL ve üzeri</i>	<i>3.8146</i>	<i>0.045*</i>
<i>600-850 TL</i>	<i>200-400 TL</i>	<i>0.5459</i>	<i>0.997</i>
	<i>400-600 TL</i>	<i>1.1916</i>	<i>0.847</i>
	<i>1000 TL ve üzeri</i>	<i>2.6230</i>	<i>0.232</i>
<i>1000 TL ve üzeri</i>	<i>200-400 TL</i>	<i>2.0771</i>	<i>0.876</i>
	<i>400-600 TL</i>	<i>3.8146</i>	<i>0.045*</i>
	<i>600-850 TL</i>	<i>2.6230</i>	<i>0.232</i>

Tablo 10 incelendiğinde; aylık gelir düzeyi 400-600 TL arasında olan öğretmen adaylarının 1000 TL ve üzerinde olan öğretmen adaylarına göre boyun eğici davranış düzeyleri yüksek çıkmıştır.

Tablo 11 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Aylık Gelir Değişkenine Göre Umutsuzluk Düzeylerine İlişkin One-Way Anova Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Varyans Kaynağı</i>	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
-200-400 TL	<i>Gruplar arası</i>	17.551	3	5.850	0.140	0.049
-400-600 TL						
-600-850 TL	<i>Grup içi</i>	4312.767	298	14.472		
-1000 TL ve üzeri						

Tablo 11 incelendiğinde; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının aylık gelir düzeyleri ile umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (F değeri =0.140 P=0.049 <0.05].

Tablo 12 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Aylık Gelir Değişkenine Göre Umutsuzluk Düzeylerine İlişkin Tukey Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Aylık gelir değişkenleri</i>	<i>Ortalamalar farkı</i>	<i>P</i>
200-400 TL	400-600 TL	5.0002	1.000
	600-850 TL	0.5495	0.953
	1000 TL ve üzeri	0.5729	0.949
400-600 TL	200-400 TL	5.0002	1.000
	600-850 TL	0.4995	0.807
	1000 TL ve üzeri	0.5229	0.047*
600-850 TL	200-400 TL	0.5495	0.953
	400-600 TL	0.4995	0.807
	1000 TL ve üzeri	2.3367	1.000
1000TL ve üzeri	200-400 TL	0.5729	0.949
	400-600 TL	0.5229	0.047*
	600-850 TL	2.3367	1.000

Tablo 12 incelendiğinde; aylık gelir düzeyi 400-600 TL arasında olan öğretmen adaylarının 1000 TL üzerinde olan öğretmen adaylarına göre umutsuzluk düzeyleri yüksek çıkmıştır.

Tablo 13 Baba Öğrenim Düzeylerine Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Boyun Eğici Davranış Düzeylerine İlişkin One-Way Anova Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Varyans Kaynağı</i>	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
-okur yazar değil	<i>Gruplar arası</i>	1778,738	4	444,684	4,648	0,001
-ilkokul mezunu						
-ortaokul/lise mezunu	<i>Grup içi</i>	28415,782	297	95,676		
-yüksekokul mezunu						
-ileri eğitim görmüş						

Tablo 13 incelendiğinde; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının baba öğrenim düzeyleri ile boyun eğici davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (F değeri=4,648 P=0,001 <0.01).

Tablo 14 Baba Öğrenim Düzeylerine Göre Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Boyun Eğici Davranış Düzeylerine İlişkin Tukey Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Baba Öğrenim Düzeyi</i>	<i>Ortalamalar farkı</i>	<i>P</i>
<i>Okur Yazar Değil</i>	<i>İlkokul Mezunu</i>	6.1538	0.195
	<i>Ortaokul/Lise Mezunu</i>	1.4784	0.986
	<i>Yüksekokul Mezunu</i>	3.0402	0.862
	<i>İleri Eğitim Görmüş</i>	5.5128	0.904
<i>İlkokul Mezunu</i>	<i>Okur Yazar Değil</i>	6.1538	0.195
	<i>Ortaokul/Lise Mezunu</i>	4.6754	0.002*
	<i>Yüksekokul Mezunu</i>	3.1136	0.361
	<i>İleri Eğitim Görmüş</i>	11.6667	0.246
<i>Ortaokul/Lise Mezunu</i>	<i>Okur Yazar Değil</i>	1.4784	0.986
	<i>İlkokul Mezunu</i>	-4.6754	0.002*
	<i>Yüksekokul Mezunu</i>	1.5618	0.897
	<i>İleri Eğitim Görmüş</i>	6.9912	0.739
<i>Yüksekokul Mezunu</i>	<i>Okur Yazar Değil</i>	3.0402	0.862
	<i>İlkokul Mezunu</i>	3.1136	0.361
	<i>Ortaokul/Lise Mezunu</i>	1.5618	0.897
	<i>İleri Eğitim Görmüş</i>	8.5530	0.585
<i>İleri Eğitim Görmüş</i>	<i>Okur Yazar Değil</i>	5.5128	0.904
	<i>İlkokul Mezunu</i>	11.6667	0.246
	<i>Ortaokul/Lise Mezunu</i>	6.9912	0.739
	<i>Yüksekokul Mezunu</i>	8.5530	0.585

Tablo 14 incelendiğinde; baba öğrenim düzeyi ilkökul mezunu olan öğretmen adaylarının ortaokul lise mezunu olan öğretmen adaylarına göre boyun eğici davranış düzeyleri yüksek çıkmıştır.

Tablo 15 Baba Öğrenim Düzeylerine Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Umutsuzluk Düzeylerine İlişkin One-Way Anova Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Varyans Kaynağı</i>	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
-okur yazar değil	<i>Gruplar arası</i>	53.203	4	13.301	0.924	0.450
-ilkokul mezunu						
-ortaokul/lise mezunu						
-yüksekokul mezunu	<i>Grup içi</i>	4277.115	297	14.401		
-ileri eğitim görmüş						

Tablo 15 incelendiğinde; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının baba öğrenim düzeyleri ile umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (F değeri =0.924 P=0.450 >0.05).

Tablo 16 Anne Öğrenim Düzeylerine Göre Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Boyun Eğici Davranış Düzeylerine İlişkin One-Way Anova Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Varyans Kaynağı</i>	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
-okur yazar değil	<i>Gruplar arası</i>	343.527	4	85.882	0.854	0.492
-ilkokul mezunu						
-ortaokul/lise mezunu						
-yüksekokul mezunu	<i>Grup içi</i>	29850.993	297	100.508		
-ileri eğitim görmüş						

Tablo 16 incelendiğinde; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının anne öğrenim düzeyleri ile boyun eğici davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (F değeri =0.854 P=0.492 >0.05).

Tablo 17 Anne Öğrenim Düzeylerine Göre Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Umutsuzluk Düzeylerine İlişkin One-Way Anova Testi Karşılaştırılmasını Gösteren Dağılım

	<i>Varyans Kaynağı</i>	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>F</i>	<i>P</i>
-okur yazar değil	<i>Gruplar arası</i>	50.602	4	12.650	0.878	0.477
-ilkokul mezunu						
-ortaokul/lise mezunu						
-yüksekokul mezunu	<i>Grup içi</i>	4279.716	297	14.410		
-ileri eğitim görmüş						

Tablo 17 incelendiğinde; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının anne öğrenim düzeyleri ile umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (F değeri =0.878 P=0.477 >0.05).

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu araştırmada; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk ve boyun eğici davranış düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre belirlenebilmesi amaçlanmıştır. Çalışmayla ulaşılan sonuçlar ve üzerinde yapılan açıklamalar aşağıda sunulmuştur.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk düzeyleri ile boyun eğici davranış düzeyleri arasında pozitif ve anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir

($P<0.01$). Buna göre umutsuzluk düzeyi arttıkça boyun eğici davranış düzeylerinin arttığı söylenebilir.

Boyun eğici davranış düzeyi, Cinsiyet, gelir düzeyi, anne öğrenim düzeyi, baba öğrenim düzeyi, sınıf düzeyi, Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk düzeyleri ile anlamlı bir ilişki vermektedir ($P<0.05$). Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin boyun eğici davranış düzeylerinin önem sırası; boyun eğici davranış düzeyi, cinsiyet, , gelir düzeyi, sınıf düzeyi, baba öğrenim düzeyi ve anne öğrenim düzeyidir. Regresyon katsayılarının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları incelendiğinde ise, boyun eğici davranış düzeyi, cinsiyet, gelir düzeyi ve sınıf düzeyi, üzerinde anlamlı bir yordayıcı olduğu görülmektedir.

Cinsiyet değişkenine göre; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının boyun eğici davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($P>0.05$). Bu da bize hem erkek hem de kız öğretmen adaylarının engellere karşı toleranslarını daha fazla, duyguları daha dengeli, yaşama yeteneklerini ve çevreye uyumlarını daha olumlu düzeyde algıladıklarını göstermektedir. Dönmez ve Demirtaş (2009) lise öğretmenlerinin boyun eğici davranışlarına ilişkin algıları adlı çalışmasında öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ile boyun eğici davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığın olmadığını bulmuştur. Bu bulgu bizim yaptığımız çalışma ile paralellik göstermektedir.

Cinsiyet değişkenine göre; beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.05$). Erkek öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeylerine ilişkin ortalama değeri ($\bar{X}=4.6715$) iken kız öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeylerine ilişkin ortalama değeri ise ($\bar{X}=3.800$)'dür. Bu da bize erkek öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeylerinin, kız öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeylerinden yüksek olduğu sonucunu ortaya çıkarmıştır. Umutsuzluk kuramının mantığında, bireyin olumlu olaylar yaşamasının duygusal durumunu iyileştireceği görüşü yatmaktadır. Olumlu bir olay ya da durum

karşısında bireyin bu durumu durağan, genel faktörlere atfetmesi dahası kendi karakteristik özelliklerine ilişkin olumlu çıkarsamalarda bulunması duygusal durumunu iyileştireceği kadar, umut duygularının artmasına da neden olmaktadır. Şahin (2009) eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk düzeylerini inceleyen çalışmasında erkek öğrencilerin umutsuzluk düzeylerinin kız öğrencilerden yüksek olduğu sonucu bulunmuştur. Ceyhan (2004) orta öğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programına devam eden öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeylerini inceleyen çalışmasında erkek öğretmen adayları kız öğretmen adaylarına göre umutsuzluk düzeyleri yüksek çıkmıştır. Karataş ve Gökçakan (2005), lise düzeyinde okula devam eden öğrencilerin cinsiyet, sınıf ve okul türleri açısından umutsuzluk puanlarını incelemişler ve erkek öğrencilerin umutsuzluk puanları daha yüksek bulunmuştur. Küçük ve Arıkan (2005) tanımlayıcı nitelikteki araştırmalarında, işitme engelli çocukların umutsuzluk düzeylerini incelemişlerdir. Araştırmada kız çocukların umutsuzluk puan ortalaması, erkek çocukların umutsuzluk puan ortalamasından düşük çıkmıştır. Otrar, Ekşi, Dilmaç ve Şirin (2002) yaptıkları çalışmanın sonucunda kadınlarda erkeklere oranla daha yüksek düzeyde depresyon ve anksiyete bozukluğunu ortaya koyarken; Derebaşı (1996), Ceylan ve Şahin (2008) yaptıkları araştırmada erkeklerin umutsuzluk düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirtmiştir. Bu bulgular bizim yaptığımız çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir

Öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının boyun eğici davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur [$P < 0.05$]. Bu farklılık sonucunda; 2. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre boyun eğici davranış düzeyleri yüksek çıkmıştır. Süreç içinde kendilerini, duygu ve düşüncelerini rahatça ifade edebilme, haklarını savunabilme ve daha atılgan davranabilme gibi konularda gelişmelerine katkı sağlayabilir. Bu da sınıflar ilerledikçe daha az boyun eğici davranış özellikleri göstermelerine yol açıyor olabilir.

Öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur [$P<0.05$]. Bu farklılık sonucunda; 3. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarına göre umutsuzluk düzeyleri yüksek çıkmıştır. Bunun nedeni olarak; atanamama riskinin yüksek olması gösterilebilir. Yıldız ve Arkadaşları (2009) beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk ve sosyal karşılaştırma düzeylerini inceleyen çalışmasında 3. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin 2. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre umutsuzluk düzeyleri yüksek çıkmıştır. Gençay (2009) beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk ve yaşam doyumları bazı değişkenlere göre incelenmiş ve umutsuzluk düzeylerinin 1.sınıfta düşük 4. sınıfta yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlara göre; sınıf ilerledikçe umutsuzluk düzeylerinin arttığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu çalışma bizim yaptığımız çalışma ile paralellik göstermektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının aylık gelir değişkenine göre boyun eğici davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.05$). Bu farklılık sonucunda; aylık gelir düzeyi 400–600 TL arasında olan öğretmen adaylarının 1000 TL üzerinde olan öğretmen adaylarına göre boyun eğici davranış düzeyleri yüksek çıkmıştır. Kişilerin düşük ekonomik düzeyde olmalarının kendilerini aynı zamanda düşük sosyal statüde algılamalarına ve böylece daha yüksek gelir düzeyindekilere göre daha fazla boyun eğici davranış özellikleri gösterebileceği düşünülebilir. Kaya ve Arkadaşları (2004) tıp fakültesi öğrencilerinde boyun eğici davranışlar ve şiddetle ilişkisi adlı çalışmasında anlamlı bir fark olmamakla birlikte aylık geliri 200 TL'den az olan öğrencilerle 201 ve üzerinde olan öğrencilere göre daha fazla boyun eğici davranış gösterdikleri bulunmuştur. Bu bulgu bizim yaptığımız çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının aylık gelir değişkenine göre umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P <0.05$). Bu farklılık sonucunda; aylık gelir düzeyi 400-600 TL arasında olan öğretmen adaylarının 1000 TL üzerinde

olan öğretmen adaylarına göre umutsuzluk düzeyleri yüksek çıkmıştır. Üngören (2007) lise ve üniversitelerde turizm eğitimi alan öğrencilerin umutsuzluk ve kaygı düzeylerini inceleyen çalışmasında umutsuzluk düzeyleri ile gelir düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılığa göre geliri 501-750 TL arasında olanların 751-100 TL arasında olanlara göre umutsuzluk düzeyleri yüksek çıkmıştır. Tümkaya (2009) yetiştirme yurdunda kalan ergenler üzerinde yapılan çalışmada gelir düzeyi düşük olanların yüksek olanlara göre daha fazla umutsuzluğa sahip oldukları saptanmıştır. Bu bulgular bizim yaptığımız çalışma ile paralellik göstermektedir.

Baba öğrenim düzeylerine göre beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının boyun eğici davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($P<0.01$). Bu farklılık sonucunda; baba öğrenim düzeyi ilkokul mezunu olan öğretmen adaylarının ortaokul ve lise mezunu olan öğretmen adaylarına göre boyun eğici davranış düzeyleri yüksek çıkmıştır. Dönmez ve Demirtaş (2009) lise öğretmenlerinin boyun eğici davranışlarına ilişkin algıları adlı çalışmasında baba eğitim düzeyi açısından farklılaşma görülmüştür. Babaları okuma yazma bilmeyen öğretmenlerin ilkokul, lise ve üniversite olanlara göre boyun eğici davranış düzeyleri yüksek çıkmıştır. Bu bulgu; bizim yaptığımız çalışma ile paralellik göstermektedir.

Baba öğrenim düzeylerine göre beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır [$P>0.05$]. Bu da bize baba öğrenim düzeyinin öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeylerini etkilemediği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Anne öğrenim düzeylerine göre beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının boyun eğici davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($P>0.05$). Bu da bize anne öğrenim düzeyinin öğretmen adaylarının boyun eğici davranış düzeylerini etkilemediği sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Bu bulgu Bulut (2005), öğretmenlerin öğretmen adaylarının boyun eğici davranış özelliklerinin incelenmesi adlı çalışmasında anne öğrenim düzeyleri ile boyun eğici davranış düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık

bulunmamıştır. Kaya ve Arkadaşları (2004) tıp fakültesi öğrencilerinde boyun eğici davranışlar ve şiddetle ilişkisi adlı çalışmasında anne öğrenim düzeyi değişkeninin öğrencilerin boyun eğici davranış düzeylerini etkilemediği sonucu ortaya çıkmıştır. Tekin ve Filiz (2008) beden eğitimi ve spor yüksekokullarının antrenörlük eğitimi ve spor yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk ve boyun eğici davranış düzeylerini inceleyen çalışmasında anne öğrenim düzeyinin öğrencilerin boyun eğici davranış düzeylerini etkilemediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu bulgular bizim yaptığımız çalışmayla paralellik göstermektedir.

Anne öğrenim düzeylerine göre beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır [$P>0.05$]. Bu da bize anne eğitim düzeyinin öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeylerini etkilemediği sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Genel bir sonuca varacak olursak; beden eğitimi ve spor yüksekokullarında öğrenim gören öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeyi arttıkça boyun eğici davranış düzeylerinin arttığı söylenebilir. Ayrıca; boyun eğici davranış düzeyi ile sınıf değişkeni, gelir değişkeni ve baba öğrenim düzeyi arasında anlamlı bir farklılık var iken cinsiyet, anne öğrenim düzeyi, arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Umutsuzluk düzeyleri ile cinsiyet, sınıf, gelir ve anne öğrenim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık bulunurken, baba öğrenim düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

Elde edilen sonuçlar ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilebilir;

Öneriler

- Boyun eğici davranış ile anne-baba tutumları arasındaki ilişkiyi kapsamlı bir biçimde inceleyen araştırmalar yapılmalı,

- Hem erkek hem de kız öğrencilerin boyun eğici yapı ve davranış özelliklerinin değiştirebilmeye yönelik bilişsel-davranışçı yönelimli çalışmalara yer verilmeli,
- Öğrenci ve öğretmenlerin yaşadıkları uyum sorunlarının nedenselliği konusunda fikirler verebileceği öğrenci merkezli yaklaşım ve eğitim tarzının yapılandırılmasına yol gösteren çalışmalar yapılmalı,
- Umutsuzluk yaşayan öğrencilerin yaşadıkları sıkıntıları azaltabilmek için desteklenmeli,
- Gelecek kaygısını azaltmak için değişik iş imkanları ortaya çıkarılarak öğrenciler yönlendirilmeli,
- Bireyin gelişiminde anne ve baba en önemli kriterdir. Anne ve baba görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yeterli olmayabilir, bunun için anne ve babanın eğitimi için psikolojik danışma ve rehberlik hizmeti verilmelidir.

KAYNAKLAR

- Adams J.F. (1995). *Ergenliđi Anlamak*, (Çeviren: Onur B.). Ankara: İmge Kitabevi.
- Beck A.T, Lesker, D and Trexler L. (1974). The Hopelessness Scale. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology* 42, 861-874.
- Bulut H.(2005). *Öğretmenlerin Öğretmen Adaylarının Boyun Eğici Davranış Özelliklerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Cattell H.B.(1989). *The Pf: Personality İn Depth İuions*: İnstitut For Personality And Ability Testing Inc.
- Ceyhan, A. A. (2004). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programına Devam Eden Öğretmen Adaylarının Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (1), 91-101.
- Ceylan, R. ve Şahin, C. (2008). *Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalında Öğrenim Gören Öğrencilerin Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi*. VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu. (2-4 Mayıs 2008), Bildiriler Kitabı, Çanakkale.
- Cücelođlu, D. (1997). *İnsan ve Davranışı, Psikolojinin Temel Kavramları*. Yedinci Basım İstanbul:Remzi Kitabevi.
- Çaplı, O. (1993). *Çocukların ve Gençlerin Eğitimi*. Beşinci Basım, Ankara: Bilgi Yayınevi.

Derebaşı, I. (1996). *Beck Umutsuzluk Ölçeğinin Ege Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Geliştirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Dilbaz N. ve Seber G.(1993). Umutsuzluk Kavramı, Depresyon ve İntiharlarda Önem, *Kriz Dergisi*, 1(3) 134-138.

Dönmez, B. ve Demirtaş, H. (2009). Lise Öğretmenlerinin Boyun Eğici Davranışlarına İlişkin Algıları. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 445-456. Mayıs 2009 Cilt:17 No:2

Franzoi, S. (1999). *Self-Awareness And Self-Regulation: A Review Of Personality And Social Psychological Theory And Research*. Ankara: Turkish Psychological Review.

Gander, M.J., and Gardiner, H.,W.(1998) *Çocuk ve Ergen Gelişimi* (çeviren: Dönmez, A., Çelebi, N., Onur, B.), 3. Basım Ankara: İmge Kitabevi.

Gençay, S. (2009). Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Umutsuzluk Ve Yaşam Doyumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi Electronic Journal Of Social Sciences* Kış-2009 C.8 S.27 (380-388)

Gilbert, P And Alen, S. (1994). *Assertiveness, Submissive Behaviour And Social Comparison British Journal Of Clinical Psychology*. 33 Great Britain The British Psychological Society 1994

Karataş, Z. ve Gökçakan, N. (2005). *Lise Öğrencilerinin Umutsuzluk Duygularının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*. VIII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, Bildiri Özetleri Kitabı. 21-23 Eylül, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Kaya, M., Güneş, G., Kaya, B., ve Pehlivan, E. (2004). Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Boyun Eğici Davranışlar ve Şiddetle İlişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 2004; 5:5-10

Kazdin, A.E.; Rodgers, A. and Colbus, D. (1986). The Hopelessness Scale For Children Psychometric Characteristics And Concurrent Validity. *Journal Of Consulting And Clinical Psychology*. 54 (2). 241-245.

Korkmaz, B. (2001). *Psikolojik Danışma ve Rehberlik Öğrencilerinin Boyun Eğici Davranış ve Depresyon Düzeylerinin İncelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Köknel Ö.(1993). *Korkular-Takıntular- Saplantı*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayın Evi

Küçükahmet, L .(2000). *Sınıf Yönetimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Küçük, Y., ve Arıkan, D. (2005). İşitme Engelli Çocukların Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi [Determination Of Levels Of Hopelessness In Hearing-İmpaired Children]. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 2(2), 1-13.

Otrar, M., Ekşi, H., Dilmaç, B. ve Şirin, A. (2002). Türkiye’de Öğrenim Gören Türk ve Akraba Topluluk Öğrencilerinin Stres Kaynakları, Başa çıkma Tarzları İle Ruh Sağlığı Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 2(2), 473-506.

Öztürk, O. (1994). *Ruh Sağlığı ve Bozuklukları*. 5.Basım Ankara: Hekimler Yayın Birliği.

Pratto F., Sidanius J., Stallworth L.M., And Malle B.F.(1994). Social Dominance Orientation: A Personality Variable Predicting Social And Political Attitudes, *Journal Of Personality And Social Psychology* Vol.67, No:4 Apa:1994, Ss.741-763

Savaşır, I. ve Şahin, H.N. (1992). *Bilişsel-Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler*. Ankara: Hekimler Yayın Birliği.

Seber, G. (1991). *Beck Umutsuzluk Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenirliliği Üzerine Bir Çalışma*. Yayınlanmamış Doçentlik Tezi, Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Bölümü Eskişehir.

Şahin, C. (2009). Eğitim Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Umutsuzluk Düzeyleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı 27, Sayfa 271 -286.

Tekin, M. ve Filiz, K. (2008). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümlerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Umutsuzluk ve Boyun Eğici Davranış Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2008, VI (1) 27-37

Tümkaya, S. (2005). Ailesi Yanında ve Yetiştirme Yurdunda Kalan Ergenlerin Umutsuzluk Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Güz 2005 Sayı 4, Cilt:3

Üngören, E. (2007). *Lise Ve Üniversitelerde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Umutsuzluk Ve Kaygı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi: Antalya'da Bir Uygulama*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.